

Szerkesztőség:
Templom-utca 14. szám, földszint.
jobbra.

Bérmertelen leveleket csak ismért
kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:
Templom-utca 14. szám, földszint.
jobbra.

Hirdetések díjazás szerint.
Egy sor 5 sz. 1. ábr. 1. és 2. soron
utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ánnepet után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	12 ft.
Fél évre	6 ft.
Negyed évre	3 ft.
Egy hónapra	1 ft.
Vidékre postán küldve:	
Egy évre	14 ft. — kr.
Fél évre	7 ft. — kr.
Negyed évre	3 ft. 50 kr.
Egy hónapra	1 ft. 20 kr.
Hirdetések helyben ártandók.	

A helyzet és a hadsereg.

Arad, január 18.

Az európai koncertben a disharmonia mindinkább észrevehetőbbé válik, míg a hatalmas vas-cancellár nyilatkozik a szövetségek felől és megérte a nagyhatalmakkal, hogy ma minden államnak csakis önmagára kell támaszkodnia, addig a keleti kérdés még zavarosabbá válik és előrelátható elszigeteltségünkben a consequentiák egész súlyával fenyegetnek bennünket.

Oroszország látva, hogy Németország, illetőleg Bismarck a solidaritást ezen kérdésben nem veszi nagygon lelkiismeretesen, alighanem fog igyekezni keleti politikáját most érvényre juttatni, keresve az alkalmat, hogy kardot rántson ellenünk, kik első sorban állunk tervei megvalósításának útjában.

Nem lephet meg ilyen viszonyok között Gurko tábornok beszéde sem. *) de kötelességünk a következményekkel számolni és oly intézkedéseket tenni, melyek biztosíthatnak, hogy bármilyen következzék is, készületlenül nem fog találni.

Bismarck beszédei a véderőtervény körül sok oly momentumot tartalmaznak, melyekből saját viszonyainkra nézve igen épületes tanulságokat vonhatunk le.

Ausztria-Magyarország, mint nagyhatalom, köteles párhuzamosan lépést tartani a többi európai hatalmasságok intézkedéseivel. Igaz, hogy ezen intézkedések éppen az ellenkezői annak, mit pénzügyi és gazdasági viszonyaink követelnének, a helyett ugyanis, hogy az európai államokban a hadseregek kisebbítették, — ellenkezőleg minden igyekezet oda irányul, hogy a hadseregek a legnagyobb létszámra emeltesse. Ezzel vélik a nagyhatalmak önállóságukat biztosítani és így ez a létkérdés első feltételévé vált. El kell ismernünk, hogy hasonló intézkedések jogszerűen tekinthetők olyanoknak, melyek az önállóságot biztosíthatják, hogy azonban a béke is garantírozhatnék általuk, ezt

*) Mai táviratok megerősítják.

Szerk.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tározója.

(Január 19.)

A szerencsejátékokról.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tározója. —
[1. Polyt.] Írta: dr. Fényes Dezső.

A valószínűség-számítás olyan módszer ismertetője, amely által az egyes várt események valószínűségének a fokát a legkülönbözőbb feltételek között megállapíthatjuk. Ezekre a számításokra itt még csak általánosságban sem akarok kiterjeszkedni; megelégszem avval, hogy néhány ismeretes példában az egyes várt események valószínűségét felsoroljam.

A közösülés kockajátékánál például annak a valószínűsége, hogy egy kockával egy bizonyos számot vetek ki, $\frac{1}{6}$. Ez könnyen belátható, mert hiszen a kocka hat oldala közül csak egyiken van a várt szám felírva. Ha két kockával játszva, azt akarom, hogy mindkét kockán ugyanazt a számot dobjam fel, akkor ezen egyetlen lehetőség 36 kedvezőtlen lehetőséggel állana szemben, mert az első kocka minden egyes lapja mellé a másik kockának hat lapja közül akármelyik dobható fel. Ezen dobás valószínűsége tehát csak $\frac{1}{36}$. Ha három kockával akarom ugyanazt a fajtát dobást elérni, a valószínűség már csak $\frac{1}{216}$ volna és i. t. Lehet azonban a játék úgy berendezve, hogy például két kockával játszván, az azok felvetett lapjain levő számok összegére nézve teesszünk bizonyos megállapodást. A két kockával például 7 pontot akarok kidobni. Két kockával 36 különböző dobást tehetünk, de ezek közül a kedvezőek csak azok lesznek, amelyekben a két felvetett lapon levő pontok összege 7. Ez beáll, ha a két kockán egymásután a következő számokat dobjuk fel:

az elsőn 1, a másodikon 6,
" " 2, " 5,
" " 3, " 4,
" " 4, " 3,
" " 5, " 2,
" " 6, " 1; összesen

6 eset, vagyis annak valószínűsége, hogy két kockával egy dobásra hetet dobok: $\frac{1}{6}$.
Annak a valószínűsége, hogy 11-et dobok, már sokkal kisebb, mert e számot csak

határozottan nem állíthatjuk. Nem is őszinteség azt állítani, hogy a hadseregek nagyságát a béke fenntartására szolgál, sokkal inkább elfogadható ilyenek Bismarck kijelentése, midőn Franciaországgal a háborút biztosan látja és csak éppen az időt nem határozhatja meg, mikor fog az bekövetkezni.

Mi, ha nem akarunk rövidlétűk lenni, időmultán csaknem biztosan számíthatunk az orosz háborúra. Tekintve számszerűtlen kisebbségünket, egy nagyobb háború esélyei nem kecsgethetnek bennünket bizonyosan kedvező kimenetellel, dacára annak, hogy hadseregünk legalább is oly képzett-ségi fokon áll, mint Oroszorszáé. Nem zárhatjuk el magunkat e körülmény beismerésétől, nem pedig annál kevésbé, mert maguk a hatalmak előtt sem ismeretlen e helyzet.

Tagadhatatlanul rosszul esett hallanunk ezt az igazságot a Moltke szájából, de be is kell vallanunk annak jogosultságát.

Ha tehát azt akarjuk, hogy egy háború kedvező kimenetelű legyen — a mi felett nem kételkedünk, hogy minden jó hazafinak ugyanezen óhajta lehet, hogy nem marad egyéb hátra, mint hogy kormányaink — mai hatáskörükben, — mindent elkövetssenek a hadsereg nemű igényeivel szemben.

Nagy és nehéz feladat ez, belátjuk, de ennek megfelelni kötelességünk. A jelenleg különösen nyilvánuló gazdasági crisis és államháztartásunkban a deficit, nem szabad hogy megbénítsa bennünket ezen igyekezetünkben, és amennyiben az egyenesadók emelése ez időszert lehetetlen, gondoskodnunk kell oly jövedelmi forrásokról, melyek a nagy közönséget nem terhelik különösebben.

Németország hadseregének tetteles állománya a septennát életbeléptetése után fél milliót meg fog haladni, Orosz és Franciaorszáé máris meghaladta e számot. Ezzel szemben a mi állományunk, mely alig $\frac{1}{4}$ millió, nem áll éppen semmi arányban; kisebbségünk tehát különösen feltűnő. Ezen aránytalanság — eltekintve a háborútól —

közgazdasági politikánkat is kedvezőtlenül fogja befolyásolni, mivel ezen irányú érdekeink a szomszéd államokkal szemben nem fogjuk kellőleg érvényesíthetni.

Legyen tehát a körülmények nyomása következtében első és fő gondunk jelenleg a hadsereg, mely hivatva van, — de még inkább hivatva lesz — érdekeinket megvédeni és tekintélyünket kinn emelni. Legyünk hadseregünk és mindazon intézmények iránt, melyek érdekében hozatni fognak, teljes bizalommal, melyet már különösen megérdemel azon okból is, mivel e hadsereg egy jelentékeny részét a vérünkkel való vér képezi.

A szabadelvű pártfegyik tagja.

A hadikészületek. A Bud. Corr. jelenti: Az utóbbi napok alatt több oldalról a legkülönbözőbb variációkban közöltek híreket és részleteket hadügyi kormányzatunk szerelődési és előkészületei felől és emlegetnek megrendeléseket, melyek állítólag a közelebbi hónapokra tettek. A leghatározottabban biztosíthatjuk, hogy ezek a hírek nem correctek. A lapunk által január 7-én kiváratásoknak jelzett készületek és beszerzések a hadsereg számára kielégítő mérvben már teljesen foganatosítva vannak, s a hadügyi kormányzat annál kevésbé bír indokkal valamely további intézkedés megtételére, mint hogy a külügyi helyzet a legutóbbi napok alatt minden tekintetben kedvezőbbé alakult.

Nézeteltérések a kabinetben. A kormány kebelében a pénzügyi kérdésben fölmért nézeteltérések felől sok hír szárnyalt a sajtóban. Ma e hírek egy részét a „Bud. Corr.” egy hosszabb közlésben megerősölte. Mi a szarmanyó hírek fölmérgetésétől egyáltalán tartózkodunk — írja a „Nemzet” — s így e czáfolatot is csak röviden — s az illető értesítő felelősségére közöljük.

Országgyűlés. A képviselőház folytatja a költségvetési általános vitát, melyet hétfőn Hermin Ottó nyitott meg. ki általános vádaskodásokban tetszelgett magának, a tárgyhöz nem is szava. Utána Prileszky szól, ki találóan jegyzé meg, hogy a Herman-féle phrasissal soha sehol a pénzügyi helyzet bajait nem orvosolták. Prileszky különben a regale-megváltásra, a köz-

golyót húznak. A fehér húzásnak a valószínűségét egy húzásnál olyan törtszám fejezi ki, melynek a számlálója a fehér golyók száma, nevezője az összes golyók száma vagyis $\frac{1}{10}$. Nagyon közelítő tehát a gondolat, hogy ha egyszeri húzásnak ennyi a valószínűsége, akkor a rendelkezésre álló 10 húzásnak a valószínűsége 10-szer nagyobb. — Vagyis $10 \times \frac{1}{10} = 1$, ami bizonyosságot jelent. A szigorúbb okoskodás azonban azt mutatja, hogy a dolog nem így van; mert a kérdéses valószínűség másféle módon függ a rendelkezésre álló esetek számától; a mi példánkban természetesen annak a valószínűsége, hogy 10 húzás közül legalább egy találja a fehéret, nem az egység, hanem csak $\frac{1}{10}$, vagyis noha még mindig nagyon valószínű, de éppen nem bizonyos.

Ez is azonban csak a húzások megkezdése előtt áll. Mert ha az első húzás már megtörtént és nem a fehéret találta, akkor, a második húzásnál a fehér kihúzásának a valószínűsége ismét csak olyan nagy, mint az előbb, azonban az én rendelkezésemre álló húzások száma már eggyel kevesebb. Mitután az első húzás a golyó visszatobás következtében a következőkre befolyással nem volt, a második húzásnál a dolog ugy áll, mintha az első még se történt volna; az első húzás sikertelensége folytán tehát csakis az én reményem értéke csökken.

Ezt a fontos okoskodást nem veszik figyelembe azok, akik a kis lotteria húzásaira, tett szám kombinációk több-kevesebb valószínűségét hirdetik. Világoboldogított mathematicusok számtalan kísérletet tesznek olyan számkombinációk kitalálására, melyeknek a következő húzásokban leggyakrabban a valószínűségük. Főleg azokat a számokat keresik fel, amelyek már több húzásban meg nem jelentek, s ezek kihúzásának nagyobb valószínűséget tulajdonítanak. Pedig a megjelenő számok valószínűsége minden húzás előtt egy és ugyanaz, a megelőző húzások a mostanit a legkevésbé sem befolyásolják; minden húzás ugy tekintendő, mint az első húzás.

Hasonló példákat tetszés szerinti számban lehetne felhozni, a fennebbieket alapján azonban már is tisztában lehetünk avval, hogy legelőbb a fontosabb esetekben, hosszán lehet meghatározni valamely lehetséges esetnek a valószínűségét. Terjünk át most tulajdonképeni dolgunkra: a szerencsejátékokra. —

veletl adók jobb kihasználására, esetleg a progressív jövedelmi adóra fektet sulyt. A ndreán szky br. szokott modoru beszéde után Szapáry pénzügyminiszter emelt szót a ház nagyfokú érdeklődése és a többség meg-megújuló helyesléseitől kísérve. A pénzügyminiszter mindenkéftől Horánszky mult-kori beszédek számadatait tagolta szét — tárgylagosan és szenvedélytől menten, kimutatva, hogy a mérsékelt ellenek vezérszónokának számsorportosításai irányzatok és a mint a valódi tényállásnak, ugy az igazságszeret és tárgylagoság követelményeinek sem felelnek meg. Nagyon figyelemreméltó nyilatkozatot tett a pénzügyminiszter a conversióra vonatkozólag, a nyilatkozott arról is, hogy véli ő az ország kulturális és anyagi érdekeinek istapólasát a pénzügyi tekintettel összhangba hozhatni. Majd Hojtsy Pál beszélt, kinek számitásai szerint 30 millió állandó deficitre van kilátás jó hosszú ideig: azután a sok öngyilkosságot, meg kivándorlást is a kormányzati politikának tudja be. Végül Orbán Balázs beszélt, ki sok — nagy dolgot mondott. Például fölveti a kérdést, hogy vajjon a vasuti kamatgarantiák nem folynak-e mind az osztrákok zsebeibe? Mondásai között nem kis értékű az, midőn „a 22 ezer milliós póthitelről” beszélt.

A quota-bizottság ülése. A közölségi költségekhez való hozzájárulási aránynak újból való megállapítása czéljából kiküldött országos bizottság hétfőn este 6 órakor Szilágy József koronázott elnöke alatt értekezletet tartott, melynek tárgyat az osztrák quota-bizottsághoz intézendő első nuntium szerkesztése képezte. Az értekezleten jelen voltak a kormány részéről: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter és Weckerle miniszteri tanácsos; a bizottság tagjai közül: Falk Miksa, Gáll Jenő, Haynald Lajos bíbornokok, Hegedűs Sándor, Horánszky Nándor, Láng Lajos, Lukács Antal, Majthényi László b. Pallavicini Ede örgróf, Széll Kálmán, Szilágy József, Szontagh Pál, Vissolyi Gusztáv. — Az értekezlet után a jelenlét tagok még mintegy másfél órán tartó magánjellegű eszmecserét folytattak a teendőik felett. E magánjellegű értekezletben Falk Miksa országgyűlési képviselő, a bizottság előadója részletesen ismertette a nuntiumra vonatkozó javaslatait. A javaslatok az értekezlet egyhangú helyeslésével találkoznak, azok alapján fogja az előadó a végleges nuntiumot szerkeszteni, mely a bizottság legközelebbi értekezletén elő fog terjesztetni.

Megszövezt mozgósítási hír. A „Magyar Távirati Iroda” fel var hatalmazva annak kijelentése, hogy ama budapesti hír, mintha a temesvári 7. hadtesthez beosztott tüzérezred köz lovás utasítást küldött volna, hogy a 6. és 10. hadtestek tartalékait a bevonásra készen tartási értesítést kaptak volna, teljesen alaptalan.

Mint már említettük, a szerencsejátékok nem egyebek, mint több-kevesebb méltányos kombinációk a betétek, nyeresi valószínűségek és a remelt nyeremény nagysága között.

Vegyük fel egy igen egyszerű esetet. Egy edényben 5 golyó van, rendre 1, 2, 3, 4, 5. számokkal jelölve. Öt játszó közül melyet egyik választ magának egy számot, melyért mindegyik a közös pénztrába egy frtot fizet, mitután bármelyik szám megjelenésének a valószínűsége egyenlő, még pedig $\frac{1}{5}$. A nyeremény értéke ez esetben 5 forint. — A dolog nem szenved változást, ha valamelyik játszó a játék megkezdése előtt megveszi a másikat a jogát az által, hogy neki a betétet megtéríti. Ekkor az ő nyerő valószínűsége $\frac{1}{5}$, betéte 2 frt, a nyeremény csak 5 frtnak maradván.

Ha valaki 4 sorsjegyet vásárolna össze, akkor az 5 forint megnyerésére $\frac{1}{5}$ valószínűséggel bírna, de ennek ellenében betéte is 4 forintra rúgna. Általában a nyeremény, betét és nyeresi valószínűség között igen egyszerű összefüggés állapítható meg, melyet így fejtethetünk ki. A nyeresi valószínűség értéke, sokszorozva a nyereménnyel, egyenlő az egyes betétek nagyságával.

Ezt az összefüggést rövidebben így is kifejezhetjük:

Betét = Valószínűség $\times$ Nyeremény Példánkban

$1 = \frac{1}{5} \times 5$ vagy
 $2 = \frac{2}{5} \times 5$, $3 = \frac{3}{5} \times 5$ sth.

Ebből az összefüggésből meghatározhatjuk azt is, hogy azon esetben, ha bizonyos valószínűséggel bizonyos összeget meg akarok nyerni, milyen betétet kell és lehet erre megkockáztatnom. Így például ha valaki, a ki most 30 éves, életét akkép kíváná 4 évre biztosítani, hogy ha ezen idő előtt elhalna, a biztosító-társaság örökeinek 1000 frtot fizessen, kérdés, mily összeget kell neki egyszerűs mindenkortra letennie a biztosító-társaságnál. Alapul véve Fényes Elek halandósági táblázatát, látjuk, hogy 436. jelenleg 30 éves ember közül 431 éri el a 31-ik életét, 426 a 32-ikot, 421 a 33-at és a 34-ik-et, vagyis évenként mintegy ötven halnak el a 436 egyén közül. Annak a valószínűsége tehát, hogy egy 30 éves ember 4 év alatt meghal, $\frac{50}{436} = \frac{1}{8.72}$; a betéte lenne tehát

$B = \frac{1}{8.72} \times 1000 = 114.68$.
Ámde a kérdéses 1000 frtot a társaság csak halála esetére fizeti ki, s ezért a nyereső összeget a kérdéses évek sorára le szor-

TANÜGY.

Népiskola és kertészeti oktatás.

Arad, január 18.

Az „Aradi Közlöny”, mely a népnevelésügyi mozzanatok mindenkor elől figyelemmel kíséri, ez évi 16. számának apró hírei között az oktatásügy keretében beavagó kérdést vet fel, melynek érdekességeiből a különben pongyola rövidség mit sem von le, bár az érdekesség súlypontja nem annyira magában a kérdésben fekszik, mint inkább a laconice odadobott egyes állításokban, s éppen ez az, a mi hozzázsolást involvál; a melyre felhíva érzem magamat én, a ki az iskolai hatóság engedélye alapján — az iskolakerben — növendékeimet a kerti munkában is gyakorlom.

A kérdés ily értelemben lett szőnyegre hozva: „Megtorlandó események — melyek képeze-e, ha a tanítók növendékeit a kerti munkára oktatja?”

Napjainkban a régieknél mindent jobban tudni akarók feltűnő merészséget fejtenek ki az aradi tanítói karnak a multban szerzett moralitása ellen. A nevezettek egyike ismét kísért: ismét eszmét vet fel s a nagy közönség elé úgy állt ki bennünket, mint a kik nem állanak feladatunk azon magaslatán, hogy meg azt is értjük, miszerint a jövő nemzedéket az erények kűtféjére: a munkásságra kell nevelnünk.

Ezen rövid bevezetés után általánosságban kijelenthető, hogy azon eszemény, ha a tanító növendékeit a kerti munkára oktatja, megtorlandó eszeményt nem képez, de ha a eszemény a tanító önértelmelem előmozdítására irányulna s nem a tanítás czélozatának általa s az eljárás nem abban culminálna, hogy a növendékek a kerti munkát a megtanulják, hanem azok munkaerő helyett, napszamosok gyanánt alkalmaztatnák az iskolai hatóságunk hozzájárulása s minden tervezet hiányában, ugy ez más elhárítás alá esik. Ez már megszűnne munkára oktatás lenni s a gyermekek erőnek ily önkényes kihasználása ellen tiltakozni kell az ügy és iskolai oktatás érdekében.

A kérdésnek oly értelemben leendő megvitatása, mint a hogy felvetettét, meghaladott álláspontot képez, annál is inkább, mert 1-ször: a kertészeti munkában való oktatást a miniszteri utasítás 64. §. f) pontja elrendeli, de mert 2-szor: Gönczy Pál miniszteri tanácsos ur a legutóbb tartott képviselői tanácsülésen hangszólta, hogy a népiskolai oktatást a munkára kell alapítani, a mi kellemes viszhangra talált hazánk összes néptanítóinak, továbbá meghaladott álláspont még helyi speciális viszonyainkból kifolyólag is, mitután Arad város iskolaszéke 1885. január

kás számítottai, azaz nyereményül nem 1000 frtot, hanem csak annyit venni, amennyit az esetleg csak 4 év múlva kifizendő 1000 frt ma ér. 5%-os kamatokat véve tekintetbe, a számítás szerint a betét nem 45-87, hanem csak 40-66 forint leendő.

Ezen díj természetesen csupán tiszta díj, vagyis olyan, melybe a biztosítási intézet költségei számításba véve nincsenek, miért is a gyakorlatban az így kiszámított díjak még bizonyos százalékokkal emeltetni fognak.

(Folyt. köv.)

Első gyilkosságom.

[25. Polyt.]

(Regény.)

Írta: Macos G., a párisi rendőrség volt főnöke.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G. —

X.

Bodasse Desiré megsejtelése. — Megállapítása azon időnek, melyben a bűntény elkövetett.

Mikor a két közbiztonsági felügyelőtől Bodasse Desiré szobájában elváltak, mint már említém, komolyan figyelmeztettem őket, hogy írott utasításaimhoz a legpontosabban alkalmazkodjanak.

„Vigyázzanak jól uraim!” mondtam nekik. „Most a kivétel stádiumába lépünk, meglepetést kell csinálnunk, nehogy minket leplezzen meg!”

„Legyen megnyugodva biztos ur”, viszonozta az idősebb, „ugy fogunk vigyázni, mint a borzutyak, semmi sem fogja figyelmünket elkerülni.”

A lépcsőkön való lemenetelkor, a mi tekintettel övezgy Bodassénak korára és testeségére, meglehetősen lassan történt, az utóbbihoz fordulva mondtam:

„On ugy értesített engem, hogy unokaöccsét december 14-én este fél ótkor látta utójára és hogy mikor ottól elvált, azt mondta volna, hogy a Conti rakparton levő látszerészhez szándékozik menni.”

„Ez így volt.”

„Ez biztos on a nap tekintetében?”

„Oly biztos, mint hogy önt és nem őt látom, mint hogy élék és szegény unokaöccsém halott. Oka pedig az, hogy ugyanazt unokaöccsém egyikéhez, névszerint Nicaissehez, kinek születésnapja volt, üdvözlő levelet írtam és tisztán emlékszem, hogy a levelet így vé-

hó 29-én 45/11 sz. a. kelt határozatával kellemes tudomásul vette a kupa-utcai köznevelési iskola kertjében fogantatandó azon testületi elterjesztést, melyet a növendékeknek a kertészetben leendő oktatására nézve tett, sőt e tekintetben a hatóság még anyagi hozzájárulást is ígért az oktatás és nemzeti előmozdításra.

Midőn ezekről, mint befejezett tényekről szólnak a külsőnek tünik fel előtűnik, hogy a kérdés post festo hozatott szövege, de még különösebb fejtegetésének azon része, mely a következőket mondja: „Ez a kérdés foglalkoztatja jelenben a tanító-köröket.” Nem tudom, honnan vették ezen állítást: de én, mint a ki szintén a tanítói körök közé számítja magát, nem tudnak e mozgalomról semmit, s a mennyire ismerem a tanítói körök hangulatát, jelenleg ez az állítás sincs senkinek a kérdésével, mint üres szalmacséppel foglalkozni, mivel az, mint már fennebb kimutattam, régen megoldott és eldöntött kérdés, s így bátran lehet a hír közölni kíváncsiságáról, mely aligha fog kielégített.

Van azonban a kérdés fejtegetésében egy másik lényeges állítás. Nevezetesen az, mondatik benne a többi között, hogy: „Tanítási eljárásunknak a eddig is az volt a legnagyobb árnyoldala, hogy semmi tekintettel nem volt a polgári élet követelményeire, urfiakat és kisasszonyokat nevelt azokból is, kikre az életben farszót munka várt.” Hát én bátran kijelentem, miszerint ezt nem tapasztaltam. Mert ha körültekintünk s mélyebben megfigyeljük az itteni viszonyokat, azt kell constátálni, hogy a növendékek bizony nagyon el vannak foglaltva s nem minden alap nélküli azon vád, miszerint az elemi iskolában a növendékek túl vannak terhelve. Ezt megcáfolni nem lehet: s ha ez tény, akkor szerintem alig állhat meg a főbb állítás. Hogy azon nepszóló gyermekeiből, kiknek keresetforrásuk a kezimunka, kisasszonyokat és urfiakat nevelt volna a népiskola, alig hihető el, mert hisz Aradon nincs oly nagy számú munkanélküli csavargó, melylyel a főbb állítást megerősíteni lehetne, pedig ez volna szerintem a hőmérője az iskola érintett árnyoldala. A létező kevés számú csavargók részint bevándorolt idegenek, részint iskolába soha nem járt, elzúllott egyének lehetnek, a kikért az iskolai oktatást feleslőssé tenni alig lehet igazságosan.

De meggyőződést szerezhet arról bár ki az, a ki az egyes munkás családok életét közelebbről megfigyeli, miszerint ott, a hol a kézi ügyességre s physical erőre szükség van, annak idején, s a mikor arra alkalom kínálkozik, a kis iskolások gyenge ereje is kihasználható, s ha — feltéve, de meg nem engedve — az iskola elkönyvetné is a növendékeket, az uralgó nehéz viszonyok s egyéb mostoha körülmények és az égető szükség bizony kényszerítőleg hatnának. Nem egyszer látam, mint fejt a szegény foltzó szabó leánykja az ócska ruhákat s adta atyja keze alá: a szegényes fiacskaja a futjátót nyomogatta, az iskolás gyermeke húzta a nagy fruszát, a szegény özvegy nő alig 10 éves leánykja napzamba ment valamely házipéteshez: sőt látam nem egyszer azt is, hogy a földműves gyermekei szünnapokon kimentek szőlőkkel a mezőre, sőt kukoricza, paszuly és más tavaszi veteményezésre még engedélyért is jöttek hozzá, hogy abban segédkezhessenek szüleiknek. De hát ezeket csak az tudja, a ki közvetlen közelből szemléli és látja az ily és hasonló dolgok folyását, melyek azt

geztem: Desiré most meggy a földön. Ez egészében van, most is fiatalnak és ellenállatlannak tartja magát.

Ekként beszélgetve lassan kiértünk az utcára, hol a kesi vár bennünket.

„Kikérek unokaöcsémnek mosonórájához?”

„A legszivesebben; ugy oda, mint akár hova másfelé, a hová ön szükségesnek érzelszernékel.”

Pár perczel később a Lodi-bid utcában voltunk.

„Tehát csakugyan meghalt unokaöcsém?”

„Szólt a mosonó, a mint meglátta Bodasent.

„Honnét tudja?” hangzott ennek ellenkérdése.

„Nem tudom, csak úgy gyanítottam, mert nem jött el fehérműjéért. Különb minden este tőrtökön elő. Ez volt az ő napja. Vidám, tréfás, hezók volt, az öreg ur... kitűnően mulattatta munkásnőmet, nevettek fölötté, mert úgyeszerre valamennyinek udvarolt.

„Meg tudta a napot pontosan mondani, melyen utoljára itt jött?”

„Vájon egy pillanatig, ez nagyon könnyű. Jegyzőkönyvembe be kell vezetve lenni, hogy mikor hozta fehérműjéért. Igen, itt is van. Utoljára hozott egy köteg szennyes ruhát szombaton, december 12-én. Ma február 4-dike van, tehát 56 nap előtt volt itt. Fehérműje régen ki is van már mosva.”

Kinyitottam a mosonó által szolgálatkészen előtűnt csomagot és találtam benne egy pár kapzát, mely teljesen hasonló a Bodasé Desiré lakásán és a Morgueban lévővel, rajta a jery:

† B †

Lefoglaltam a kapzát, hogy összehasonlítás végett a bíróságnak bemutatthassam.

A mosonótól a Conti rakpartra hajtottam, hogy a már többször említett látszerest fölkeressem. Ez azt vallotta, hogy rendes revője, Bodasé Desiré december 14-én jött hozzá és egy acél keretű szemüveget nek üregnek beletétele végett adott át. Egy szemüvegetek mutatott, melyet Bodasent vizsgálól vett kezébe.

„Csak kis vevő volt az ön unokaöcsése”, szolt a látszerész, az özvegy felé fordulva, „de nagyon jól ismertem. Emlékszem, hogy mikor e szemüveget átadta, egy nálánál sokkal fiatalabb ur kísérté, a ki tegeztet. Ebből azt következtettem, hogy valószínűleg fia vagy legalább közeli rokona.”

„Unokaöcsémnek sohasem voltak gyermekei.”

„Hosszabb ideig maradtak az urak önnél?”

„Különös név!”

„Nem, csak egy pár perczig. Elment

igazolják, hogy biz a népiskola, melynek a munkára szoktatás egyik sarkalatos elvét képezi, tekintettel van a polgári élet követelményeire s hogy ez mennyire szívén fekszik a helybeli tanítóöröknek, bizonyítja az is, miszerint éppen most van folyamatban a házi és iskolai napi munkarend egybeállítása, melylyel Madai Matyas igazgató-tanító urat bizta meg a tanügyi bizottság. E szerint a hircseke által hozgatott systemával nincs okunk miért szakítani.

En azonban úgy vélem, hogy a hír illető közölni másorá elozott, vagyis azon esetre, mely ma vizsgálat tárgyát képezi s mely kérdéses ügy — mint tudva van — a közigazgatási bizottság előtt fekszik, s ott nem arról van szó, hogy megtorlandó cselekményt képez-e az, ha a tanító növendékeit a kertimunkára oktatja, hanem arról, hogy a tanító az iskolásként, mint hatóság tudta és engedélye nélkül végeztesse-e a kertimunkát, ha bár megengedjük, hogy tanulási cél is volt hozzá köve. S ezt az illetékes igazgató jelentette be, mint olyant, melyben az illetőnél a köteles fejelem tullepérére mutat. Az van tehát kérdés tárgya, hogy szabad-e a tanulókat a tanítónak saját használatára rendszeresen munkáltatni, azt folyton foglalkoztatni, küldözgetni, kertben gyomlaltatni az iskolai felsőbbre tudta és hozzájárulása nélkül.

Az ilyen nemcsak megtorlandó, hanem végleg betiltandó cselekményt képez.

Ezek közlésevel csak annak akartam kifejezést adni, miszerint a tanítóörök — érem alatt az aradiakat — nem foglalkoznak jelenleg a kertészeti oktatás kérdésével, s hogy tanítói eljárásunk igen tekintettel volt és van is folytonosan a polgári élet követelményeire azon mértékben, a mennyiben a hatóság körülményei megengedi. továbbá, hogy a kisasszonyok és urfiak igenis meg fogják a dolgok végét ott, ahol és a mikor arra szükség van: a valódi kisasszony, az urfi-jelölt pedig, kik nemesek arja szorulva, természetesen az ő körülmények szerint cselekednek, s ha ezek kényeskednek s irtóznak az ásó és kapa nyelétől, arról az iskola nem tehet.

Csik János.

KÜLFÖLD.

Gurko tábornok nyilatkozata.

Varsóból jelentik a budapesti „Revue de l'Orient”-nak, hogy a lengyel lapok azon híre, hogy Gurko tábornok, a Vízutalaterület kormányzója, a görög új alkalmából harcias beszédet mondott, alaptalan. A fénves ujevi fogadtatáson, melyen vagy ezer személy jelent meg, Gurko tábornok ezen szavakat intette a tisztékhez: „Üdvözlöm önöket, uraim, az ujev alkalmából és miként mindig, egész lelkemből öhajtom, hogy a most kezdődő évben is szakadatlanul előre haladjon katonai fejlődésünk, hogy az ezen cél érdekében kifejtett erélyünkkel továbbra is örömet szerezzünk ö felsegének, a czárnak, és hogy ő, szel lemi erőnkől újabb erőt merítsen, bekeszerető politikájának folytatására.”

Vilmos császár és a katonai törvényjavaslat. A porosz urakháza elnökségének fogadtatásánál a birodalmi gyűlés feloszlása felett Vilmos császár következő

közben említették, hogy furdóbe szándékoznak. Az, a ki vetőm fának tartottam, inditványozta, hogy a „Samaritanus” furdóbe menjenek, azonban Bodasé ur kijelenté, hogy e helyet nem szenvedheti, mert nagyon zajos.

„Unokaöcsém a Commerce-utczában levő „Páva” furdóbe szokott volt járni. Utoljára mindig bérletjegyek is. Nekem is adott többször belőlk.”

Kövessük e nyomat.

„Páva” furdóbe. Utasítottam a kocsiót, hogy hajtsa on „Páva” furdóbe.

Ezen, az 1876. évben, utaszáselésítés miatt lerombolt furdóház a közpörki Paris egyik legsajátságosabb maradványát képezte.

A furdótulajdonos, a kihez legelőbb is fordultam, nagyon jól ismerte Bodasé urat. Csak hogy biztosan nem birt arra visszaemlékezni, hogy mikor furdót utoljára.

Rögtön hívtam a legidősebb furdószolgát és ez az állandó látogatók minden szokásával ismerős levén, a hozzá intézett kérdésekre következőleg válaszolt:

„Biz annak már jó ideje, hogy Desiré papa itt volt. Ez évben semmi esetre sem. Nekem rendszeren adott ujevi borraival! meg is lepett nagyon, hogy ez idén elestem tőle. Lajstromot vezeték azokról, a kik ujevi ajándékot adnak. Néze, ez évben Desiré papa nincs bejegyezve. Nagyon feltűnő szokásokkal bíró öreg ur volt. Mindig este hat órá tájban furdót. A mult nyáron gyógymódot használt és majdnem mindennap eljött, később látogatásai ismét ritkábbak lettek. Ugy emlékszem, azt beszélte, hogy üveggek serte meg lábát.”

„Arra nem emlékszik, hogy mikor volt itt utolszor?” — kérdém a szolgát sürgetően.

„De igen! Most emlékszem. Akkor egy fiatalabb ember társaságában jött, a ki őt „papá”-nak szólította. Azt hiszem, hogy fia volt. Szokása ellenére Bodasé ur két kaddal ellátott furdó-szobát kért. Es miután éppen egy sem volt üres, még így szolt:

„Annál jobb, ugy is még csak öt óra és nem szeretek hat óra előtt furdót, hogy az emésztés teljesen be legyen fejezve. Igazad van, papa”, szolt a Bodasé ur kiserő egyéniség, mindenekefőtt az egészségéért.

Megkösöntem a szolga fölvilágosítását és kérdém özvegy Bodasentől:

„Hol szokott rendszeren unokaöcsése ebédelni?”

„A Gregoire-de-Tours-utczában a „tengeri nyul farkához” címzett kifőzőnél.

„Különös név!”

„Igy bivják az egész környéken, mert

zöleg nyilatkozott. Mind nemet és mint porosz, igen lehagolta és mélyen megsomorította, hogy Nemotorszag beképének fentartására irányuló ily fontos javaslat elvetett. Annvi szerencsés nap után, mely magas életkorának osztályrészeül jutott, de ki-vált nyolczvan évi katonai szolgálata után ez a legmélyebb fájdalommal töltötte el. A javaslatnak három évre való megszavazását katonai szempontból nem lehetett kielégítőnek tekinteni. A császár azon reményének adott kifejezést, hogy a javaslat később el fog fogadtatni: végül pedig az országgyűlés munkálatainak sikert kívánt.

LEGUJABB POSTA.

— A csár és a béke. Pétervári jelentések tudni vélik, hogy a csár a görög új napján a diplomaiati kart fogadván, oda nyilatkozott, hogy nagyon bíz a béke fenntartásában. A német nagykövet előtt kijelentette, hogy változatlanul bizalma van a német császárhoz és a német birodalom politikájához.

— Uj orosz vélemény Bulgáriáról. Az orosz külügyi kormány közölte, a „Nord” kijelenti, hogy a Bulgáriában szabadon és törvényesen megválasztott sobranje lesz, s a regenszég a választások előtt visszalép, s ha azután a bolgár nép Leuchtemberg herceget választja fejedelmé, a ki a szultán és a többi nagyhatalmak elismerendek, akkor alig valószínű, hogy Sándor csár tovább is ragaszkodék a mingreliai herceg jelöltségéhez.

— Az orosz hadikészülődésekről jelentik Varsóból: A határhoz közel eső azon néhány ponton, a hol az ujev elejére (ó-hiti számitás) új csapatok megérkezését várták, eddig az orosz kormány semmiféle intézkedést nem tett. Még nincs kiderítve, vajjon ezzel a kormány egy csakugyan fennforgott szándéktól állott el utolag, vagy pedig az illető hírek csak kombinációk voltak, melyekről különféle, a határon történt vásárlások szolgáltak alapul.

Az „ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva: 12 ft — kr
Egy évre 6 — „
Fél évre 3 — „
Negyed évre 1 — „
Egy órára 1 — „

Videkre postán szétküldve: 14 ft — kr
Egy évre 7 — „
Fél évre 3 — „
Negyed évre 1 — „
Egy órára 1 — „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőbb szerthben posta-utalvánnyal, mielőbb bekielteni, hogy a lap pontos expeditióját fennakadás nélkül teljesíthessük.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldünk. Arad. 1887. január havában.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPTAR.

Január 19. Szerda. Róm. cath. naptár. Kanut, Sára. Prot. naptár. Marius, Sára. Görög-orosz. naptár. (Január 7.) sz. Iván, Nap. kél 7 óra 14 percz. Nyugszik 4 óra 38 percz.

talajdonosa, egy óriási erejű ember. akkora mint a jegenyefa és vastag, mint egy kád, vendége minden panaszára ezt válaszolja: „Ez a tengeri nyul farkához” sem érdemes.”

Sőt vannak törzsvendégek a kik csak azért panaszokdnak, hogy a gazdát szokott kifejezésnek elmondására bírják és nevéssenek rajta. Az egész világ mulat rajta és helyisége mindig tele van vendégekkel.

„Menjünk el ez emberhez, talán ő is tud valami utbaigazító fölvilágosítást adni.

Már későre járt az idő, mikor a „tengeri nyul farkához” elértünk, már a vendégek el is oszlottak.

A tulajdonos-kifőző, egy csakugyan feltűnően erőteljesen kifejtett ember, éppen a pénzért minden el és beszélgetett a pénztárnoknóval, a kinek feje egy csomó üveg közül nézett ki.

Előadtam a kifőzőnek látogatásom okát.

„Példálatom nem igen fogok fölvilágosítást adhatni. Rendszeren a konyhában állok és csak akkor hagyom el tűzhelyemet, ha be-hívják a vendégek, a kik valamely étel készítése módja vagy egyéb miatt panaszokdni akarnak. Ha az ön által keresett ur nem szokott volt panaszokdni, akkor valószínűleg nem is ismerem.”

„De én ismerem”, vágott közbe a pénztárnoknál, a ki — mellesleg legyen mondva — a kifőző felesége volt. „Desiré papa rendszeren törzsvendégünk volt. Néha magasan, de leggyakrabban egyik barátja, a Mazarine-utczai Péter nevű szabó kíséretében jött. Mióta az utóbbi megöszült, egyiküket sem láttam. Különb egészen elkötözött a vidékről és most oda át lakik a Montmartre külváros oldalán. Miután Desiré papa sem jött azóta, azt hittem, hogy barátja után áthurcolkodott ő is a Szajna jobb partjára.”

„Adósak maradtak önnek?”

„Nem, mindig készpénzzel fizettek.”

„Azt tehát nem mondhatná meg, hogy a két ur mikor ebélt utoljára az ön helyiségében?”

„Azt nem, miután az említett okból nincsenek könyvemben bejegyezve.”

Elhajgytak a kifőzőt és Bodasent lakására vittem. Egyidejűleg meghagytam neki, hogy esti 5 órakor jöjjön a Morgueba a jegyzőkönyv aláírása végett.

Ezután Voibro volt lakására, Mazarine-utca 47. szám alá vittem magam.

Voibro czélpontomná vált. Az ellene támadt homályos gyanu egyre szilárdabb alakot öltött és e felett tisztába akartam jönni.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Dr. Avaryfó Károly, az aradi törvény-széknek tudományosan képzett egyik legjelesebb bírja. — mint a hivatalos lap tegnap érkezett száma közli, — a budapesti királyi táblához bírónak nevezették ki. Rövid idő alatt már másodikban éri törvényszékünkbe a kinttetés, hogy bírói karából előléptetés történik a felsőbb bírósághoz: a mi buzdítással szolgálhat többi jeles bírónak, mert ebből is meggyőződhetnek, hogy igazságügyi kormányunk méltányolni tudja a valódi érdemet. Öszinte örömmel regisztráljuk e hírt és a jeles bíró kinevezetéséhez öszinte szerencseki-vánatainkat csatoljuk.

— Kinövezés. Az igazságügyminiszter, mint a hivatalos lap legutóbbi számában olvassuk, C. és Cs. Gyula hátszegi kir. járásbíró-sági díjnotok a nagyhatalmú járásbírószághoz végrehajtóról nevezte.

— Az egészségügyi bizottság megalakulása. Az egészségügyi bizottság megalakulása lejárván, Salacz Gyula polgármester delután 4 és fél órára összehívta a tagokat, hogy a bizottságot újból megalakítsa s elnökét és jegyzőjét megválassza. Jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Simay István iskola-felügyelő, Virágh Lajos főmérnök, dr. Darányi János fő- és Posgay Lajos t. főorvos, Schuster Illés, Leitner Nándor, Pollák Gyula, Tiseli Mór, Ötvös Dávid orvostudorok, Rozsnyay Matyas, Kiss István, Schüller Adolf gyógyszerészek, Kerner Péter képez-dő igazgató, Laubner Nándor állatorvos. Salacz Gyula megnyitván az ülést, az alakulat kimondja, s fölkeri tagokat, hogy az elnök-jelölre adják be szavazataikat: mi megtörténvén, dr. Pollák Gyula a bizottság elnökének kiküldött. Majd fölkerle Salacz Gyula polgármester dr. Posgay Lajost a jegyzői teendőkhöz tovább vitelére, mit az el fogadván, az ülés — elnök felkísítő szavai után — véget ért.

— Befagyott. Meghidegült az idő járása felettünk és a mint az emberek kez-iket döröszöl, észre lehet venni, hogy ezt legkedélyesebben azok teszik, a kiknek lelkeről abban az arányban olvad a jég, a mint a városligeti to jége lassankint befagy. No most már befagyott... és a tegnapi napon vidám zaj verte fel a pálya csendjét. A jég ugyan még kissé ropogott a tovasikló kocsisok alatt, de ha fagyos éjszakát könyörgő fölhasznák meghallgatnának, ugy ma már kivonulhat mindenki, a ki akár mulatsághoz, akár testedzés kedvéért valja a kocsis-sport híveinek. És ugy is dukál, hadd kapjunk mi is egy kis hideget akkor, mikor a táviratok szerint mindenütt, Triestben és Flumében is terdíg erő hóban járnak, és olyan viharos teli időben dieregnek, a melyenre — hogy egyszer már mi is conventionalisak legyünk — a legőregebb emberek sem emlékeznek.

— Népesedési mozgalom. A lefolyt he-tente Aradon, száitett ugyanis 31, meghalt pedig csak 21 egyén.

— A hadtestparancsnok toaszója: O r m ó s Zsigmond. Temes megye kitűnő főispánja vasárnap delután fénves díszbédet adott a megyeháza nagy termében, melyre a temesi közellet összes kitűnősegei hivatalosak voltak. A díszbédnek kiválóbb jelentőségét adott egy toasz, melyet Magyarország egyik legkitűnőbb katonája mondott, a kinek szavait öszinte lelkesléssel fogja olvasni minden magyar ember. Gróf Degenfeld Schomburg Kristóf altábornagy és hadtestparancsnok, kit O r m ó s főispán köszöntött fel azon alkalomból, hogy ő Felsegő öt bokrus érdemeiért nemrég az I. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki, a következőket mondá: Előre bocsátja, hogy ő nem politikus, hanem minden ízében katona, de azért öszinte rokonszenvet érez a magyar nemzet iránt, mely mindig loyális volt a uralkodó iránt; ő e de-rék nemzetért mindig kősz életét és vérét feláldozná. A hadtestparancsnok ur e kijelentése szólni nem akáro viharos éljenzést keltett.

— Adomány. Réthy Lipót és fia czé az aradmegyei tisztí nyugdíjalap javára 48 ft 50 krajczárt adományozott, melyet a megyei tisztikar meleg köszönetet fejezte ki.

— Névmagyarosítás. Herczföld Vilmos aradi illetőségű diltendörri (Szászország) lakos vezetéknévét helygymiszteri engedéllyel „Lányi”-ra változtatta.

— Virág a koporsóban. Felzokogott a részvét, mikor azt a kocsorukkal elhalmozott koporsót az udvarra kitétték és elszorult a szív, mikor a pap elmondta utolsó imáját a bantok felett, melyek egy fiatal szép leány hamvait takarják, tizennyolcz tavaszuk korán letört virágzását... Tegnap temették el

Michelt Balint táviradufőnök és köztisztse-lthen álló aradi polgár kedves fiatal leányát, Irmát. A közönség részvéte imponans módon nyilvánult a temetésen, melyen megjelent a helybeli táviradállomás teljes tisztikara, a postatisztikar br. Puzerel Béla postafő-nökkel élén, a katonai számvevőség tisztikara teljes számban, az aradmegyei takarekpénztár tisztviselőszemélyzete Heinrich Sándor vezérúttal, továbbá Vannay János árvaszéki elnök, Szathmáry Gyula főjegyző, Pekár Károly az államvasutak üzletvezető-ségének főnöke, Virágh Lajos, Korhuly József, stb. stb.

— Óvoda Kunagótán. Díszetes mozgalom indult meg Kunagótán, mint odaváló levelezőnk írja, a mennyiben a szülők főt. Gyenes Barnabás plébános ur kezdeményezésére egy óvoda felállítását határozták el. Olajtandó, hogy a mozgalom ezéleöz vezessen s a határozatot mihamarabb tett is kövesse.

— Iskolamulasztások a kereskedelmi iskolákban. A kereskedelmi tanulók iskolai mulasztásait az intézet igazgatósága decem-ber hórl már összeállította, s az elsőfoku iparhatóságnak további eljárás végett beszo-gáltatta, minek folytán több el kereskedő volt az iparhatóság elé beidézve, kiknek tanonczai a mulasztásokat eddig nem igazolták. A beidézettekkel jegyzőkönyv vétetett fel, s a megállapított tényálladékt szerint a mulasztások vagy pótlólag igazoltaknak fognak tekintetni, vagy megtorlás alá vonatni.

— Halálozás. Donáth György arad-megyei állatorvos e hó 18-án Borosjenőn elhalt.

— Don Juan végrehajtó. Boldog az a község a hol a végrehajtók szerelmi idyllek rendezésére is ráérnek, s a hol dobpergés helyett edes ajkak suttogását hallgathatják. E-xecutó helyett pásztörórák tettek nevezetessé nemes Kunagota község végrehajtóját is, mint azt a következő eset is bizonyítja. Az öreg Schwarzw. József, mint levelezőnk írja, hajdanában egyike volt a legmódosabb kunagotai lakosoknak. ki hat évig az esküdti tisztet is visel-t, hogy nejt elvesztvén, az öreg 62 éves lé-tére mégis csak újra vágyakat érzett az újabb nősiésre. El is vett egy fiatal kacsizás nőt, kivel egy évig üszött a boldogságban, miután aztán egész vagyonra is szépen elszorult. Ekkor aztán tetejébe a menyecske is ellillant — vég-rehajtóval. Az öreg Schwartz erre búra-borra adta magát s a vége az lett, hogy bánatában a lábát is kitörte. Most a község tartogatja szegényt, a ki bizonyára azon búsul, hogy masnak csak házat, neki még a feleségét is elliczi-talta az a végrehajtó.

— Megszökött. Sarkadi János ma-kói illetőségű napzamos 50 ft értékű ruha-neműk eltolvajlása után Aradról megszökött.

— Uj mozgositási hir. Egyik szegedi lap teljesen hiteles forrásból írja, hogy ott állomásozó 46. gyalogezred kötelekbe tartozó szabadságolt állományu és póttartalékos hadkötele-zettek, a kik áprilisból 1-gig voltak szabadsá-golva, a közös hadügyminiszterium rendelete folytán behívtattak és már f. évi február hó 10-én tartoznak bevonulni.

— Gyauu alá vett házigazda. Mókán Petru nyágrai dzsász házálás közben e hó 8-án Gyöngyösán Petru szöküdvári lakos házánál meghalván, ez alkalommal 15 db. dzsászát elveszett, mivel pedig minden led. oda mutat, hogy a tolvajlást maga a gazda követte el, ellene a fenytő eljárás megindítatott.

— Dr. Weisz Armin nagyzerindí köröves Kétegy-ház község orvosává lett megválasztásával előbbi helyen viselt körövesi állásáról lemondott.

— Nyilvános köszönet. Weil Katalin urnó egy rendkívüli művészettel esztérgált s valódi műbeccsel bíró sakkjátékok; Barti Károly és Mihály urak pedig az „Aradi Hirdető” és „Arader Kundschafthalt” 7 évi folyamát ajándékozták a polg. fiúiskolának. Mely kegyes adományokért fogadják ez uton is szives köszönetemet. Milli József, polg. isk. igazgató.

Hazánk és a főváros.

— A tűzoltó főherczeg. Dr. Rudolffy József szegedi orvos József főherczeghez elküldte tűzoltósági lélegző készülékét egy kéziraton lévő tűzoltói szakmunkával együtt. Erre a főherczeg a következő levelet intézte Rudolffhoz: „Alesath, 1887. január 6. Tisztelt doctor uram! Bocssáson meg, hogy becses művét egy egész hónapig tartottam vissza, de belátó tanulmány ár-gyává tettem és mint gyakorlott tűzoltó kitűnő eszméit és gyakorlati nagy előnyeit tekintve, nagyon is üdvösnék vélem. Az ember-baráti és közhasznú intézménynek doctor ur ezen munka nyilvánosságra bocsátása által kiváló jó szolgálatot teend. Sok helyütt magam is tapasztaltam ezen hiányokat, a melyek ellen küzd és minden buzgóssá mellett a csekélyebb értelem és szakkavatlanság olykor szomorú eredményeket szünek. Fogadjá há-lamat azon bizodalmaért, a melylyel előleges beavatása által megistelt és legyen arról meggyőződve, hogy váltig maradok öszinte tisztelője József főherczeg.

— Ki a golya? Egy fővárosi tanácsnok vasárnap reggel lakásán egy néhány hónapos-nak látszó szép egészséges leánygyermeket talált, kit szépen felöltöztetve, dzses pólyá-ban csemeszték be hozzá. A tanácsnok urnak fogalma sincs, hogy miért éppen hozzá került a kis vendég, mert e tekintetben a legkisebb teher sem nyomja lelkiismeretét. A különös esetről jelentést tett a rendőrség-nél, mely ama bizonyos golyát, a mely a kisde-det hozta a tanácsnok urnak, nyomoztatja.

Felelős szerkesztő és kiadó :

BUDAPESTI TŐZSDE.

Január 17

Pénz	Arany
M. kir. aranyár. adóment. 4%	102 85
M. papírjárdék adóment. 5%	92 90
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	149 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	149 75
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 50
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	125 —
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	118 50
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	121 —
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	120 —
M. k. földm. kötvények 5%	125 —
M. k. földm. kötvények 1867. zárad. 5%	104 25
M. k. földm. kötvények 1867. zárad. 5%	104 25
M. k. földm. kötvények horvát-ors. 5%	104 25
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	104 25
M. k. földm. kötvények 1871. évbeli 6%	93 50
M. k. földm. kötvények 1870. évbeli 6%	99 50
Budapesti f. 1880. kölcsöne 6%	106 50
Budapesti bankgy. részvén. 100 frt	108 —
Magy. árt. hitelbank	100 25
Magy. jelt. hitl. II. kib. in. elism.	100 50
Magy. jelt. és pénzváltó	137 —
	99 50

Pénz	Arany
Magy. orsz. bank részvény-társaság	291 10
Oszt. hitelintézet	291 30
Oszt. magyar bank	875 —
I. a. y. ar. bank	150 —
Pesti keresk. bank	150 —
Bécsi bizt. társulat	668 —
Bécsi élet- és j. bizt. társ.	200 —
Első magy. általános bizt. társ.	203 —
Fonciere pesti bizt. társ.	820 30
Magyar-francia bizt. társ.	70 —
Pannónia visszb. társ.	207 —
Concordia malom	875 —
Első budapesti malom	900 —
Erzsébet malom	455 —
Hengermalom	1050 —
Lauza malom	229 —
Molnár és sütők malma	251 —
Pannónia malom	565 —
Viktoria malom	280 —
„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t.	380 —
Alföld-fiumei vasút 5%	770 —
Báttaszék domb-zákány vasút 5%	202 —
Déli vasút 5%	187 50
Északkeleti vasút 5%	180 —
Erdélyi vasút 5%	171 50
Győr-sopron-ebenfurti vasút 5%	187 —
Kassa-oderbergi vasút 4%	171 50
Magyar galiczi vasút 3%	149 —
M. ny. v. (sz. győr-grázi vasút 3%)	175 50
Oszt. államvasút 3%	171 —
Pécs-barcsi vasút 3%	254 —
Tisza-vidéki vasút 3%	251 —
Oszt. dunagőzhajózási társ. 3%	391 —

Pénz	Arany
Pesti közuti vaspálya	472 —
Pesti közuti vasp. dívetet jegyek	476 —
Budapesti III. ker. takarékp.	280 —
Országos központi	285 —
Pesti hazai első	99 —
Egyesült Budapest fővárosi takp.	517 —
Magyar ált. takarékp. részvény	519 —
Alagut	7750 —
Általános waggou kölcs. társ. íg.	465 —
„Franklin”-társulat	470 —
Ganz és társas. és gépgyár	7750 —
Geschwind-féle szeszgyár	465 —
Gyapj. és biz. I. magyar	91 50
Keresked. épülete	92 50
Könyvnyomda „Atheneum”	152 —
Pesti	70 50
Köszénb. és téglagy. (Drasche)	203 —
Nemzetközi waggou-kölcsön-részv.	205 —
Pesti	810 —
Pesti építő-társaság	820 —
Rimamurány-salgótarj. vas. v. ts.	375 —
Salgótarj. közszénb.	268 —
Schlick-féle vas. és gépgyár	650 —
Schlick-féle vas. és gépgyár II. kib.	550 —
Serfőzde első magyar	1150 —
Serfőzlázló	257 —
Sósuti kőbánya	77 —
Spódium- és csontlisztgyár	78 —
Szálloda-részvén. társaság	90 60
Tégl. és mészgéző ujlaki	91 50
Török dohányrészvény	150 —
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	151 —
M. jelt. bank ny. kölcsönkötv. 4sz.	173 —

	Pénz	Aru
M. földhitelint. papírtérték 5 ⁰ / ₁₀₀	100 50	101 —
" " " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	99 —	99 50
" " " 4 ⁰ / ₁₀₀	93 50	94 —
" " " arany v. ezüst 5 ⁰ / ₁₀₀	129 —	129 50
" " jelzálogbank 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	102 75	103 50
" " " " 5 ⁰ / ₁₀₀	101 —	101 50
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	102 30	102 75
Oszt. magyar bank o. é. 5 ⁰ / ₁₀₀	101 —	101 50
" " " " 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	102 —	102 50
" " " " 3 ⁰ / ₁₀₀	98 —	98 50
Pesti keresked. bank 6 ⁰ / ₁₀₀	102 —	102 50
" " " " 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	101 50	102 —
" " " " 5 ⁰ / ₁₀₀	101 —	101 50
Albina tak. és hitelint. 6 ⁰ / ₁₀₀	101 —	102 —

Elsőbbések.	
Budapesti lánchíd	5 ⁰ / ₁₀₀
Lloyd- és tőzsde-épület	5 ⁰ / ₁₀₀
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9 60
Oszt. vörös kereszt-egylet	14 50

Pénznemek.	
Cs.-kir. arany (vert)	5 91
Cs.-kir. arany (kör)	5 86
Oszt. magyar 8 ftos arany	9 97
20 frankos arany	9 97
Oszt. és magyar ezüst	— —
Ném. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 90
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61 95
Amsterdam 100 hollandi ftért . .	104 20
Paris 100 frankért	49 90
Svájci pénzpiaczkok 100 frankér	49 80
London 10 lout sterlingért	126 50